

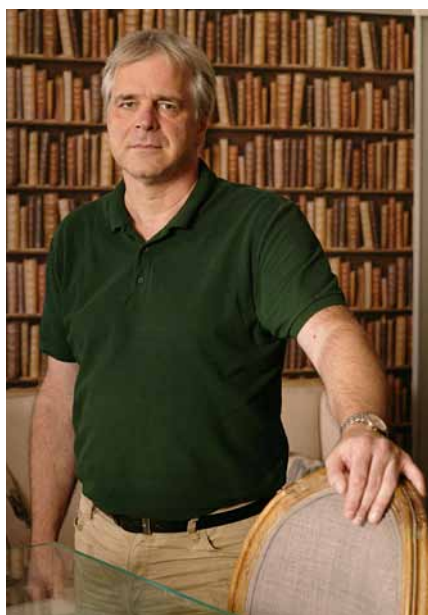
MITŐL LESZ EGY GIMNÁZIUM LISTAVEZETŐ?

Az ország legjobb iskolái nem feltétlenül hight-tech iskolák. Az épület, amelyben működnek, nem minden esetben friss és dizájnjos, a tantermekben nem mindenhol van digitális tábla. De közös bennük – akár alapítványi, akár egyházi, akár állami elitiskoláról van szó –, hogy hisznek abban: az iskola több, mint az oktatás színtere. Hisznek a tudásban és a kíváncsiságban. És mindhárom intézményvezető úgy tartja, iskoláik lelke a pedagógusok minősége.

GADÓNÉ KÉZDY EDITTEL, MOSS LÁSZLÓVAL
ÉS GÜNTHER KAISERREL VEISZER ALINDA BESZÉLGET

GADÓNÉ KÉZDY EDIT,
a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatója

MOSS LÁSZLÓ,
az Eötvös József Gimnázium igazgatója

GÜNTHER KAISER,
a Budapesti Osztrák Iskola igazgatója

VEISZER ALINDA: Minden kutatás azt mutatja, hogy Magyarországon az állam nagyon keveset költ az oktatásra. Az oktatási kormányzat és az oktatásban résztvevők között rendszeresek a konfliktusok. Érezhető ez a gimnáziumokba jelentkezők számán?

MOSS LÁSZLÓ: Nem. Az utóbbi tíz évben 5-6-7-szeres a túljelentkezés, de ez nem mutatja a teljes valóságot, hiszen a gyerekek jelentős része 6-8 iskolába is jelentkezik egyszerre. Így pedig előfordul az is, hogy a nálunk is felvételt nyert 30-ba még a 78-dik eredményt elérő tanuló is bekerülhet. Az nagyon kemény helyzet, ha mondjuk 12 gyerek van ugyanazon a pontszámon, vagy ha fél ponton múlik, hogy valaki bekerül-e az Eötvösbe. Olyankor igazi dráma van,

a szülők sírnak, a gyerekek sírnak, mindenki úgy érzi, hogy a gyerek jövőjének itt a vége. Azért én ilyen esetekben is, meg most szintén szeretném elmondani, hogy nagyon sok jó iskola van az Eötvösön kívül is. Ez a ragaszkodás hízog számunkra, hiszen a gyerekek egy része a felvételi időpontjára már beleszeret az iskolába, mert részt vett a felkészítőn, és nagyon tetszett neki, ide szeretne járni.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Nálunk is 6-8-szoros a túljelentkezés. Ez egy kicsit virtuális szám, de a mi esetünkben nem kizárólag a tanulmányi eredmény számít. Mi evangélikusok vagyunk, ezért az evangélikus gyerekek kis előnyt élveznek a felvételtkor, és veszünk fel rászoruló gyerekeket is.

„Tőlünk diák még nem ment el azért, mert rosszul érezte magát, viszont jött hozzánk több diák is ezzel az indokkal év közben.”

MOSS LÁSZLÓ

»

*„Nagyon változnak a viszonyok.
A tanáraink nyitottsága, a sok iskolán kívüli
program és a Facebook azt eredményezi,
hogy sokkal közvetlenebbek leszünk egymással.”*

(MOSS LÁSZLÓ)

VEISZER ALINDA: Ez plusz pontot jelent a jelentkezéskor?

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Igen, ezt a szóbelin lehet érvényesíteni.

GÜNTHER KAISER: Mi is tudunk változtatni, de nyilvánvaló, hogy teljesen más a helyzetünk. Kicsi iskola vagyunk, és nem állami. Nálunk az előkészítő osztályba ötszörös a túljelentkezés.

VEISZER ALINDA: Mennyire drága önökhöz járni?

GÜNTHER KAISER: 500 ezer Ft évente a tandíj. Ezt az összeget igyekezünk minél alacsonyabban tartani, hogy sok diáknak elérhető legyen az iskola, de a magániskolák között ez nem számít magas árnak.

VEISZER ALINDA: Az Amerikai vagy a Francia Iskola ennek sokszorososa, de még az AKG is kétszerese. Szóval talán ez a legolcsóbb magániskola. De ez nem nagyon látszik a körülményeken. Aki megnézi például az iskolák épületeit, láthatja, hogy az Osztrák Iskola egy nagyon modern épületben üzemel, gondolom ebből arra is következtethetnek, hogy belül is minden megvan, mi szem-szájnak ingere.

GÜNTHER KAISER: Az épületet az osztrák állam finanszírozta, nekünk csak az a dolgunk, hogy jól működjünk, a bevételekből fedezzük az oktatást és az összes kiadást. Az osztrák tanárokat is az osztrák állam fizeti. Minden osztályban van számítógép, vetítő, wifi. A technikai felszereltségünk nagyon jó.

VEISZER ALINDA: Hogy van ez a Deák Téri Gimnáziumban és az Eötvösben?

MOSS LÁSZLÓ: Nem panaszkodom. Sajnos, amit pozitívan vártunk az államosítástól, hogy akár államilag lesz egy eszközlista, amivel egy 21. századi iskolának rendelkeznie kell, és az iskola ezeket alapjáraton megkapja kérés és kunyerálás nélkül, hiszen mindenki azt szeretné, hogy okos emberek legyenek Magyarországon. Ez eddig nem történt meg, ez a rendszer pillanatnyilag nagyon esetleges. Mi működtetés szempontjából Budapesthez tartozunk, 15 másik gim-

náziummal együtt, és sokat küzdöttünk azért, mert ez a szervezet és a KLIK nem tudott megegyezni abban, hogy ki mit finanszíroz. Kicsit mindenki a költségek minimalizálására törekedett. A főváros, és korábban az ötödik kerület, szerethette volna jobban az iskoláit.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Azért mi szeretnénk volna, ha minket úgy nem szeretnek, mint az Eötvöst.

MOSS LÁSZLÓ: Jó, ezért mondom, hogy nem panaszkodunk, csak egy kicsit.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Nem akarok féltékenykedni, tényleg nem. Nekünk sok minden hiányzik, de nagy előnyünk a jelenlegi helyzetben a gazdálkodási önállóság.

VEISZER ALINDA: Mi hiányzik ahhoz, hogy 21. századiak legyenek?

GÜNTHER KAISER: A miénk egy modern iskola, de persze mindig ki lehet találni még valamit. Mondjuk, hogy jó lenne egy uszoda. Tervezni lehet, de mi boldogok vagyunk.

MOSS LÁSZLÓ: Most a digitális innovációra kell figyelmet fordítanunk, mert a gyerekek világszemlélete, a tudásról alkotott elképzelése teljesen megváltozott. Ennek hatékony kezelésétől az oktatási rendszer borzasztóan messze van. A digitális olvasási készség őskori szinten van a gyerekeknél, és ez teljesen független attól, hogy egész nap letöltnek, beszélgetnek meg játszanak. De van egy még fontosabb dolog. Én úgy gondolom, hogy a mai oktatás 30 fős osztályokkal teljesen értelmetlen.

VEISZER ALINDA: Kisebb létszámú osztály kellene?

MOSS LÁSZLÓ: Igen. Maximum 15 fős osztályokban kellene gondolkodnunk, hogy a tanárok mindenkivel kialakíthassanak egy egészséges kapcsolatot, és egyénre szóló programokat állíthassanak össze. Ezek a kis csoportok nagyon hatékony csoportmunkát tudnának végezni. Ez lenne a legnagyobb innováció – amit viszont szinte lehetetlen kivitelezni. És ehhez nem kell feltétlenül smart LCD tévé.

„Szerintem sem a digitális felkészültség, sem az eszközpark nem annyira fontos, mint a tanárok személyisége. És szerintem hozzánk főleg emiatt jelentkeznek a diákok.”

GADÓNÉ KÉZDY EDIT

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Mi azért nagyon vágnánk arra, hogy minden egyes tanteremben legyen például egy projektor meg egy számítógép. Bár sok termünkben van, de még nem mindegyikben. Digitális táblánk pedig egyáltalán nincs, miközben tudom, hogy más intézményekben már nem tudják hová tenni a rengeteg EU-s pályázatokon elnyert digitális táblát.

VEISZER ALINDA: Az osztrák iskola tanrendjébe beépül a digitális képzés?

GÜNTHER KAISER: Igen. Nálunk például engedélyezett a mobiltelefon használata, sőt, tanórákon együtt használjuk azokat.

VEISZER ALINDA: Ön mit tanít?

GÜNTHER KAISER: Matematikát és fizikát.

VEISZER ALINDA: És hogyan használják a telefont órán?

GÜNTHER KAISER: Vannak applikációk, amelyekkel dolgozunk. »

VEISZER ALINDA: László, ön történelmet és magyart tanít, gondolom, ott nehezebb beépíteni az applikációkat.

MOSS LÁSZLÓ: Nem becsülném túl ezeknek az eszközöknek a jelentőségét, ugyanakkor fontosnak tartom valahogy bevonni őket az oktatásba. Olvastam egy tanulmányt, ami a mai „okostelefonfüggő” gyerekekről szólt, hogy ha az iskolában nem használhatják kütyüiket, amint kilépnek a kapun, onnantól csak a telefonjukkal vannak elfoglalva, pont mint az erős nikotínisták. Tehát arra kellene szoktatni őket, hogy van más felhasználási lehetősége a kütyüknek, és ezt megmutatjuk nekik. De a mi iskolánkban is ez még vita kérdése. Van, aki elvonná az óra elején a telefonokat és okos eszközöket.

„Jó vallási nevelést is szeretnénk adni, kritikusán gondolkodó keresztény fiatalokat nevelni.”

GADÓNÉ KÉZDY EDIT

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: A svéd testvériszkolánk jóval gazdagabb és felszereltebb mint mi. Ott végül az a döntés született, hogy kiteszik az óráról a telefont.

MOSS LÁSZLÓ: Szerintem a gyerek száz éve sem figyelt az órán, ha nem akart, csak éppen olvasott, nem mobilozott. Jó, elfogadom azt is, hogy ez egy teljesen más impulzus.

VEISZER ALINDA: Az elmúlt évek legizgalmasabb kezdeményezése épp a történelem tantárgy területén történt, amikor a srácok a Facebookon 1848-as profilokat hoztak létre, és újrarájzították a forradalmat.

MOSS LÁSZLÓ: Mi egyelőre inkább forrásnak használjuk a netet. Nagyon fel kellene készülnünk arra, hogyan vonjuk be jobban a digitális eszközöket.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Én illusztrálásra használom. Biológiát tanítok, és a szemléltetés elég fontos része az oktatásnak. De az a tapasztalatom, hogy szinte mindent szívesebben csinálnak a gyerekek interneten. Ha elküldheti a házi dolgozatot e-mailben, akkor szívesebben elkészíti, mintha papíron kellene beadnia. Szoktam kvízeket is készíteni a neten. Nálunk a csoportok már a Facebookon is létrejöttek, nem fénymásolgatunk papírokat, feladatokat, kiteszem a fb-csoportokba, amit szeretnék megosztani.

VEISZER ALINDA: Legalább azonnal lehet regisztrálni, ki látta a feladatot.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Igen, de nincs komoly előnye. Azért ezt a szintet papíron is lehetett hozni, egyszerűen motiválja a gyerekeket, hogy nincs papír a folyamatban. És még valami: fontos dolgokról beszélünk, de szerintem sem a digitális felkészültség, sem az eszközpark nem annyira fontos, mint a tanárok személyisége. És szerintem hozzánk főleg emiatt jelentkeznek a diákok.

VEISZER ALINDA: Ennyire jók a tanárok? Válogathatnak?

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Válogathatnánk, de nincs fluktuáció. Tőlünk alig megy el pedagógus, viszont sokan jönnek.

MOSS LÁSZLÓ: Mi is válogathatunk, és a KLIK mindig elfogadta azt, akit mi akartunk felvenni. Ezzel nem volt problémánk.

VEISZER ALINDA: Érdekes, hogy az osztrák iskolában van magyar honismeret, de osztrák identitást is adnak. Kinek drukoltak a diákok az osztrák-magyar meccsen?

GÜNTHER KAISER: A magyaroknak természetesen.

VEISZER ALINDA: És ön?

GÜNTHER KAISER: Hát eleinte azért a másik oldalon álltam, de végül nincs bajom az eredménnyel. Nekünk az a célunk, hogy a diákok két kultúrában éljenek. Nem válnak osztrákká, de azt szeretnénk, ha részt tudnának venni az osztrák-magyar kapcsolatok építésében.

„Az épületet az osztrák állam finanszírozta, nekünk csak az a dolgunk, hogy jól működjünk, a bevételekből fedezzük az oktatást és az összes kiadást.“

GÜNTHER KAISER)

»

VEISZER ALINDA: Láttam, hogy nagy hangsúlyt fektetnek a vitaklubokra, sőt, vitaversenyekre küldik a gyerekeket.

GÜNTHER KAISER: Igen, igyekszünk elérni, hogy a diákok szeressenek szerepelni. Zenéljenek vagy játsszanak színházi előadásokban, mutassák meg, mit tudnak és szeretnek. És ott vannak a vitaprogramok, azaz tudjanak élvezni.

VEISZER ALINDA: És törvényszerű, hogy Bécsbe vagy Berlinbe mennek továbbtanulni?

GÜNTHER KAISER: Persze van, aki igen, de érdekes, hogy például a mérnökök szívesebben tanulnak tovább Magyarországon. Akik Ausztriába mennek, azok főleg gazdasági kart választanak.

VEISZER ALINDA: Milyen értékrendet visz magával egy eötvösös diák?

MOSS LÁSZLÓ: Fontosnak tartjuk, hogy a diákok szeressenek tanulni, és ezt mi

ezt a szemléletet szeretnénk átadni nekik. A másik fontos dolog pedig, hogy mindig kíváncsiak legyenek a miértekre, legyenek kritikusak. A harmadik, hogy gondolkodjanak együtt a társaikkal, a tanáraikkal. Ezt a partnerséget sugalljuk, mert azt látjuk, hogy a gyerekek egy része még mindig azt szereti, ha a tanár megmondja neki, mit kell gondolnia. A szlogenünk, hogy „Jó ide bejönni”, is ezt az elemet hangsúlyozza.

VEISZER ALINDA: Például, hogy bent alhatnak, ha megszervezik?

MOSS LÁSZLÓ: Ezt sosem értem, de nekik nagy kaland az iskolában éjszakázni. Nekem ilyen eszembe sem jutott volna, amikor az Eötvösbe jártam még diákként. Most éppen a diákönkormányzat vetette fel, hogy évnnyitó parlamentet akarnak tartani, de nem mennének sehová, csak bent szeretnének éjszakázni.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Ez nálunk is nagyon jellemző, hogy bent akarnak aludni a gyerekek.

MOSS LÁSZLÓ: Jó, tegyék, ha akarják, szeretnek itt lenni. Így válik az intézmény többé, mint egy iskola, és ez az a kötődés, amiért később büszkének lesznek az „Eötvös-brandre”. Tőlünk diák még nem ment el azért, mert rosszul érezte magát, viszont jött hozzánk több diák is ezzel az indokkal év közben.

VEISZER ALINDA: A Deák tériekről van egy élményem, egyszer betévedtem, meg akartam tudni valamit, és hirtelen nyolcan álltak körülöttem, és mindenki segített. És a honlapon is látom, hogy a szülők dicsérik az iskola családiasságát. Ez a legfontosabb érték?

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Családias, személyes, közösségközpontú. Mindenki több közösséghez tartozik, zenél, szín-

játszózik, osztálya van. Ez visszaköszön az értékelésükénél is. A 12. végén szoktam kérni, hogy értékeljék az iskolát, írjanak tanácsokat a fiatalabbaknak, és rendszeresen visszaköszönő tanács: „Már 9. osztályban járjatok zenekarba, énekkarba!” Ez az egyik. A másik, hogy széles alpműveltséget szeretnénk adni a gyerekeknek.

VEISZER ALINDA: Az evangélikus oktatásnak is van egy erős brandje. Fasori gimnázium, Deák téri gimnázium....

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Igen, mondjuk a Fasori több Nobel-díjast adott.

VEISZER ALINDA: Önöknek meg van egy Robert Capájuk a büszkeségfalon.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Kedvenc képem, amikor Robert Capa az egyik folyosón kergetőzött Örkeny Pistikével.

VEISZER ALINDA: Ez az, amit minden végzős tud, hogy melyik folyosón?

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Persze, ezt egy párszor elmondjuk nekik a tanítás során. És van még egy réteg, hogy ez egy keresztény iskola, szóval jó vallási nevelést is szeretnénk adni, kritikusan gondolkodó keresztény fiatalokat nevelni.

VEISZER ALINDA: Mondok poroszos fogalmakat, kíváncsi vagyok mit reagálnak rájuk: tekintély, tisztelet, lexikális tudás, fegyelem.

GÜNTHER KAISER: Inkább élvezet, partnerség, jó hangulat.

MOSS LÁSZLÓ: Én azt tapasztalom, hogy nagyon változnak a viszonyok. A tanáraink nyitottsága, a sok iskolán kívüli program és a Facebook azt eredményezi, hogy sokkal közvetlenebbek leszünk egymással. Egy táborban a diák láthatja a tanárát fürdőgatyában. Ma is érvényes a tisztelet, szükség van tekintélyekre, de természetesen más módon, mint évtizedekkel ezelőtt.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Én azt látom, hogy a magyar társadalom tekintélyelvű. Annak, hogy én vagyok az igazgató, jelentősége van a gyerekek számára. Ez persze nem baj, de igyekezünk ezen belül barátságos, jó kapcsolatokat kialakítani velük.

„Nekünk az a célunk, hogy a diákok két kultúrában éljenek. Nem válnak osztrákká, de azt szeretnénk, ha részt tudnának venni az osztrák-magyar kapcsolatok építésében.”

GÜNTHER KAISER

VEISZER ALINDA: Öntől félnék?

MOSS LÁSZLÓ: Kétféle vagyok, 115 kiló. Lehetnék számukra fenyegető is, de meglepne, ha félnének tőlem. A mai korban úgy érezzük, a diákok nem szemtelenek, csak nem tanították meg sok mindenre őket. Idősebbeknek előre köszönünk, a tanárokat nem hellózzuk és a lexikális tudásban is hiszek. Szerintem szükség van rá a biztos tájékozódáshoz.

VEISZER ALINDA: Mindhármuknak van nagyobb gyereke. Hová jártak?

GÜNTHER KAISER: Az Osztrák Iskolába. És nagyon büszke vagyok arra, hogy minden fennakadás nélkül megeshetett, hogy bejöttek hozzám az irodába kávézni, ez nem okozott gondot az iskolában. Lettek magyar barátai, szépen beszéltek a nyelvet.

VEISZER ALINDA: Itt maradtak?

GÜNTHER KAISER: Nem, visszamentek egyetemre Ausztriába.

MOSS LÁSZLÓ: Az én lányom is hozánk járt. Kávézni ugyan nem jött be, inkább távolságot tartottunk egymástól a folyosón, aztán rám írt egy sms-t, hogy szeretne bejönni pusztán adni, és akkor megbeszéltük, mikor jöhet.

GADÓNÉ KÉZDY EDIT: Nekem a fiam előbb volt a Deák téri iskolában, én akkor még a Fasoriban voltam. Aztán áthívtak ide, itt lettem igazgató-helyettes. Akkor elgondolkodtam azon, hogy neki esetleg máshová kellene járnia, de felháborodott az ötleten, és közölte, hogy ő volt itt hamarabb, menjek el én, ha zavarom. Úgyhogy mindketten maradtunk. ■